

Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel

1 Reguleerimis- ja kohaldamisala

- 1.1 Toetuse andmise tingimuste käskkiri (edaspidi *TAT*) kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.
- 1.2 *TAT*-iga reguleeritakse toetuse andmist ja kasutamist *ÜSS*-i § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud rakenduskava poliitikaeesmärgi 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi (h) „Soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, diskrimineerimiskeeldu ja aktiivset osalemist, ning parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööalast konkurentsivõimet“ ja ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirjaga kinnitatud meetme 21.4.7.5 „Lõimumist, sealhulgas kohanemist toetav Eesti“ sekkumise nr 21.4.7.56 „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ (edaspidi *toetatav tegevus*) raames.
- 1.3 Toetatav tegevus panustab Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“¹ heakskiitmine“ sihi „Arukas, tegus ja tervist hoidev inimene“ alasihti „Tegus inimene“, valdkondliku arengukava „Sidus Eesti 2021–2030“² alaeesmärgi „Kohanemist ja lõimumist toetav Eesti“, tulemusvaldkonna „Sidus ühiskond“ programmi „Lõimumis-, sealhulgas kohanemisprogramm“ meetme „Lõimumist, sealhulgas kohanemist toetav Eesti“ tegevuse „Lõimumis-sealhulgas kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine“ teenusesse „Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine“.
- 1.4 Toetuse andmise eesmärk on suurendada kohalike omavalitsuste (edaspidi *KOV*) suutlikkust pakkuda tulemuslikult lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuseid uussisserändajatele, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimestele ja tagasipöördujatele.
- 1.5 Toetatava tegevuse elluviimisega seotud kulude hüvitamine ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.
- 1.6 Toetatav tegevus on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13–43) artikkel 17 tähenduses.
- 1.7 Toetatavate tegevuste kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja arengustrateegias „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid. Toetatavate tegevuste panust regionaalselt tasakaalustatud arengusse mõõdetakse „Eesti 2035“ näitajaga „Tööjõus osalemise määr 15–74 a“, panust soolise võrdõiguslikkuse edendamisse näitajaga „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, panust võrdsete võimaluste edendamisse näitajaga „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja panust ligipääsetavuse tagamisse näitajaga „Ligipääsetavuse näitaja“.
- 1.8 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ (edaspidi *teavitamise määrus*) tähenduses on projekti pealkiri „Kohalike omavalitsuste toetamine

¹ Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (<https://valitsus.ee/strateegia-est-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia>)

² Sidusa Eesti arengukava 2021-2030 (<https://www.kul.ee/siduseesti2030>)

lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“.

2 Terminid

- 2.1 Uussisserändaja on vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:
 - 2.1.1 välismaalane, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduses või välismaalase rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alustel;
 - 2.1.2 Euroopa Liidu kodanik, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel;
 - 2.1.3 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel.
- 2.2 Erineva keele- ja kultuuritaustaga inimene on üle viie aasta Eestis seaduslikul alusel viibiv isik, kes on saanud Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras, on määratlemata või muu riigi kodakondsusega.
- 2.3 Tagasipöörduja on Eesti kodakondsust omav täiskasvanud isik, kes on Eestisse püsivalt naasnud viimase kaheksa kuu jooksul ja oma elukoha registreerinud Eesti rahvastikuregistris.
- 2.4 Sidusrühm on lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuse pakkuja, poliitikakujundaja, valdkondlik ekspert, tööandja, nõustaja, organisatsiooni esindaja, ülikool ja asutus, mis tegetseb rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonnas.

3 Toetatav tegevus

- 3.1 Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel.
- 3.2 Rakendusüksus ja rakendusasutus.
 - 3.2.1 Toetatava tegevuse rakendusasutus on Kultuuriministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
 - 3.2.2 Toetatava tegevuse rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).
- 3.3 Elluviija ja partnerid.
 - 3.3.1 Toetatava tegevuse elluviija on Eesti Linnade ja Valdade Liit (edaspidi *elluviija*).
 - 3.3.2 Elluviija partnerid on Tartu Linnavalitsus, Tallinna Linnavalitsus, Pärnu Linnavalitsus ja Rakvere Linnavalitsus.
- 3.4 Toetatava tegevuse tulemusena on suurenenud KOV-ide võimekus pakkuda ja arendada lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuseid punktis 3.5.4 nimetatud sihtrühmale.
- 3.5 Tegevused, sihtrühm ja elluviimise aeg.
 - 3.5.1 Elluviija tegevused.
 - 3.5.1.1 KOV-ide tegevusplaanide koostamine ja sisutegevuste toetamine.
 - 3.5.1.1.1 Lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate teenuste arendamine, sealhulgas veebipõhiste (mitmekeelsete) teenuste pakkumine ja info kajastamine KOV-ide kodulehtedel.
 - 3.5.1.1.2 Kohalike tugivõrgustike arendamine.
 - 3.5.1.1.3 KOV-ides elavate sihtrühmade kaasamine.
 - 3.5.1.2 Lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuste väljatöötamine ja rakendamine KOV-ides.
 - 3.5.1.3 Tõhusa rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonna kommunikatsiooni tagamine KOV-ide seas.
 - 3.5.1.3.1 KOV-ide nõustamine ja teavitamine rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonna küsimustes.
 - 3.5.1.3.2 Rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisalase teabe ja tervikpildi kogumine ning analüüsimine.
 - 3.5.1.3.3 Lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonna koordinaatorite võrgustiku arendamine.

- 3.5.1.3.4 Lõimumis-, sealhulgas kohanemisalase koostöö toetamine KOV-ide ja sidusrühmade vahel.
- 3.5.1.4 KOV ametnike ja töötajate sihtrühmaga töötamise võimekuse tõstmine.
- 3.5.1.4.1 Ametnike ja töötajate koolitusvajaduse väljaselgitamine ja analüüsimine.
- 3.5.1.4.2 Koolituste, töövarjupäevade, õppereiside ja kogemuskohtumiste korraldamine.
- 3.5.1.4.3 Juhendmaterjalide koostamine ja levitamine.
- 3.5.2 Partnerite tegevused.
- 3.5.2.1 Tartu Linnavalitsus arendab Tartusse ja võimaluse korral teistesse Lõuna-Eesti piirkondadesse elama asunud uussisserändajate, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste ja tagasipöördujate lõimumise, sealhulgas kohanemise toetamiseks toetatava tegevuse raames mitmekeelseid nõustamisteenuseid, koordineerib kohaliku tasandi koostööd ning kaasab tegevuste planeerimisse sihtrühmi.
- 3.5.2.2 Tallinna Linnavalitsus arendab Tallinnasse ja võimaluse korral mujale Harjumaale elama asunud uussisserändajate, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste ja tagasipöördujate lõimumise, sealhulgas kohanemise toetamiseks toetatava tegevuse raames mitmekeelseid nõustamisteenuseid, koordineerib kohaliku tasandi koostööd ning kaasab tegevuste planeerimisse sihtrühmi.
- 3.5.2.3 Pärnu Linnavalitsus arendab Pärnu linna ja võimaluse korral teistesse Lääne-Eesti piirkondadesse elama asunud uussisserändajate, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste ja tagasipöördujate lõimumise, sealhulgas kohanemise toetamiseks toetatava tegevuse raames mitmekeelseid nõustamisteenuseid, koordineerib kohaliku tasandi koostööd ning kaasab tegevuste planeerimisse sihtrühmi.
- 3.5.2.4 Rakvere Linnavalitsus arendab Lääne-Virumaale elama asunud uussisserändajate, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste ja tagasipöördujate lõimumise, sealhulgas kohanemise toetamiseks toetatava tegevuse raames mitmekeelseid nõustamisteenuseid, koordineerib kohaliku tasandi koostööd ning kaasab tegevuste planeerimisse sihtrühmi.
- 3.5.3 Tegevuste elluviimise aeg on 01.01.2023–31.10.2029.
- 3.5.4 Toetatava tegevuse sihtrühm on vähemalt 18-aastased uussisserändajad, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja tagasipöördujad.

4 Seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad

4.1 Toetatava tegevuse seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Aasta	Vahesihhtase (2024)	Sihhtase (2029)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja näitaja	Väljundnäitaja	KOV koordinaatorite arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	5	7	Näitaja mõõdab täiskohaga töötavate KOV-ide koordinaatorite arvu, kes koordineerivad KOV-ides lõimumist, sealhulgas kohanemist toetatavate tegevuste pakkumist.

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Aasta	Vahesihhtase (2024)	Sihhtase (2029)	Selgitav teave
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	KOV-ide osaluskogude arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	2	7	Näitaja mõõdab kohalikul tasandil käivitatud sihtrühmade osaluskogude arvu.
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Kohaliku tasandi koostöövõrgustike arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	2	7	Näitaja mõõdab kohalikul tasandil tegutsevate ja toimivate koostöövõrgustike arvu, kuhu kuuluvad valdkondlike sidusrühmade esindajad.
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	KOV-ide arv, kus on rakendatud lõimumis- ja kohanemistee-kondade mudelit Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	0	7	Näitaja mõõdab KOV-ide arvu, kus on kasutusele võetud välja töötatud kohanemis- ja/või lõimumistee-konnad.
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Koolitustel, kogemuskohutustel, õppevisiitidel osalenud KOVide arv Mõõtühik: osaluskord	0	Ei kohaldu	20	45	Eestis on 2022. aasta oktoobri seisuga 79 KOV-i. Näitaja mõõdab, mitme KOV-i esindajad on osalenud punktis 3.5.1.1 toodud tegevustes.
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Korraldatud üle-eestiliste koolituste arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	3	12	Näitaja mõõdab töötajatele ja ametnikele korraldatud koolituste arvu.

5 Toetatava tegevuse abikõlblikkuse periood

5.1 Toetatava tegevuse abikõlblikkuse periood on 01.01.2023 –31.10.2029.

6 Toetatava tegevuse eelarve

Jrk	Finantsallikas	Summa (eurodes)	Osakaal
2.1	Euroopa Sotsiaalfond+ toetus	4 297 326	70,00%
2.2	Riiklik kaasfinantseering	1 841 711	30,00%
2.3	Omafinantseering	0	0%
	KOKKU	6 139 037	

Toetatava tegevuse koguperioodi detailne eelarve on toodud lisas 5.

7 Kulude abikõlblikkus

- 7.1 Abikõlblike kulude määratlemisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM*) §-st 15 ja TAT-is sätestatud tingimustest.
- 7.2 Abikõlblikud kulud jagunevad otsesteks ja kaudseteks kuludeks.
 - 7.2.1 Kaudsed kulud on *ÜM*-i § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja *ÜM*-i § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud.
 - 7.2.1.1 Kaudseid kulusid hüvitatakse elluvijale ühtse määra alusel, milleks on 7% toetatava tegevuse otsestest kuludest.
 - 7.2.2 Otsestest kulusid hüvitatakse elluvijale ja partneritele tegelike kulude alusel.
- 7.3 Lisaks *ÜM*-i §-s 16 nimetatud abikõlblikele personalikuludele ning punktis 7.2.1 nimetatud kaudsele kulule on abikõlblikud järgmised kulud:
 - 7.3.1 KOV-ide ametnikele ja töötajatele ning sihtrühmale suunatud koolituste ja seminaride kulu;
 - 7.3.2 KOV-ide ametnike ja töötajate õppereisi kulu Euroopa Liidu riikidesse ja Eesti piires;
 - 7.3.3 sihtrühmale suunatud sündmustel osalejate transpordi- ja toitlustamiskulu ning sündmusega seotud õppevahendite ja -materjalide kulu;
 - 7.3.4 uuringute ja analüüside tellimise ja korraldamise kulu;
 - 7.3.5 kommunikatsioonitegevuse kulu;
 - 7.3.6 tõlkekulu;
 - 7.3.7 tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt tasutav maks;
 - 7.3.8 teavitamiskulu, mis on kooskõlas teavitamise määruse §-s 2 sätestatud kohustuste täitmisega;
 - 7.3.9 infotehnoloogiliste arenduste ja hoolduse kulu;
 - 7.3.10 teenusdisaini ja konsultatsiooni kulu punktis 3.5.1.2 toodud tegevuse puhul.
- 7.4 Lisaks *ÜM*-i §-s 17 loetletud abikõlbmatutele kuludele on abikõlbmatud järgmised kulud:
 - 7.4.1 liiklusvahendi ostmise kulu;
 - 7.4.2 esinduskulu ja kingitused;
 - 7.4.3 täienduskoolituse kulu, kui koolituse korraldamisel ei ole arvestatud täiskasvanute koolituse seaduse § 15 lõike 2 nõuetega koos lõigetes 3 ja 4 toodud erisustega;
 - 7.4.4 päevaraha, majutuskulu ja mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;
 - 7.4.5 partneritele kontorimööbli ning tehniliste vahendite, sealhulgas sülearvutite ja tahvelarvutite soetamise ja rentimise kulu, litsentsitasu, sidekulu ning partneri tegevusi koordineeriva töötaja töökohaga seotud rendi kulu.
 - 7.4.6 kõik toetatava tegevuse elluviimisega otseselt sidumata kulud.

8 Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1 Toetuse maksmine toimub tegelike kulude alusel *ÜM*-i § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt. Ühtse määra alusel lihtsustatud kulude maksmine toimub *ÜM*-i § 28 lõike 3 kohaselt. Toetuse maksmise üldtingimused on sätestatud *ÜM*-i §-s 26.
- 8.2 Maksetaotluse esitamise, menetlemise ja toetuse maksmise tingimused on sätestatud *ÜM*-i §-des 24, 25 ja 33.
- 8.3 Elluvijal on õigus taotleda ja rakendusüksusel on õigus teha ettemakseid *ÜSS*-i § 14 ja

ÜM-i § 30 kohaselt.

- 8.4 Toetus makstakse elluviijale e-toetuse keskkonna kaudu rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel.
- 8.5 Maksetaotluseid võib elluviija esitada punktis 9.3.4 nimetatud maksete prognoosi alusel mitte harvem kui kord kvartalis ja mitte tihedamini kui kord kuus.
- 8.6 Enne esimese maksetaotluse esitamist või koos sellega peab elluviija esitama rakendusüksusele:
 - 8.6.1 väljavõtte raamatupidamistoimingutest, mille järgi on võimalik veenduda, et otsesed kulud (nii abikõlblikud kui ka abikõlbmatud) on selgelt eristatavad elluviija teistest kuludest;
 - 8.6.2 koopia elluviija hankemenetluse korrast või viide veebilehele, kus kord on avalikult kättesaadav;
 - 8.6.3 allkirjaõigusliku isiku edasivolitatud õiguste korral volituste koopiad.
- 8.7 Esimesele tegelike kulude alusel esitatud maksetaotlusele lisatakse tasumist tõendavate dokumentide koopiad. Edaspidi tuleb abikõlblike kulude tekkimist ja nende tasumist tõendavate dokumentide koopiad esitada rakendusüksuse nõudmisel.
- 8.8 TAT-i punktis 7.2.1 nimetatud ühtse määra alusel tehakse makse tegelike otseste kulude kohaselt.
 - 8.8.1 Ühtse määra alusel makse tegemisel kulu tegelikku maksumust ei tõendata ega kontrollita.
- 8.9 Elluviija esitab läbiviidud riigihangete korraldamisega seotud dokumendid rakendusüksusele kontrolliks hiljemalt koos maksetaotlusega.
- 8.10 Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos toetatava tegevuse elluviimise lõpparuandega. Viimane makse tehakse tasutud kuludokumentide alusel pärast seda, kui rakendusasutus on lõpparuande kinnitanud.

9 Elluviija kohustused

- 9.1 Elluviijale kohalduvad kõik ÜSS-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 9.2 Elluviija peab kasutama toetust sihtotstarbeliselt abikõlblike kulude katteks, mis on vajalikud TAT-is kirjeldatud eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks, ning viima toetatava tegevuse ellu punktis 9.3.1 nimetatud rakendusasutuse kinnitatud eelarve ja tegevuskava kohaselt.
- 9.3 Lisaks ÜM-i § 10 lõikes 1 ja §-s 11 toodule on elluviija kohustatud:
 - 9.3.1 esitama käimasoleva aasta 1. novembriks rakendusasutusele kinnitamiseks järgneva aasta tegevuskava (lisa 1) ja eelarve (lisa 2). Esimese aasta eelarve ja tegevuskava esitab elluviija kümne tööpäeva jooksul pärast TAT-i kinnitamist. Kinnitatud tegevuskava ja eelarve edastab rakendusüksusele rakendusasutus;
 - 9.3.1.1 kui kinnitatud eelarvet muudetakse ühe kalendriaasta jooksul kuni 10% ulatuses, kooskõlastab elluviija eelarve muutmise enne rakendusüksusega kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja rakendusasutus muudatust kinnitama ei pea;
 - 9.3.1.2 punkti 9.3.1.1 kohaselt muudetud eelarve esitab elluviija rakendusasutusele teadmiseks koos rakendusüksuse kooskõlastusega viie tööpäeva jooksul rakendusüksuse kooskõlastuse saamisest.
 - 9.3.2 taotlema enne kinnitatud eelarvest erinevate kulude tegemist rakendusasutuselt eelarve muutmist juhul, kui vajalikud muudatused on punktis 9.3.1.1 sätestatud mahust suuremad. Kinnitatud eelarvemuudatused edastab rakendusüksusele rakendusasutus;
 - 9.3.3 esitama rakendusüksusele järgneva aasta maksete prognoosi kümne tööpäeva jooksul pärast seda, kui rakendusasutus on eelarve ja tegevuskava kinnitanud. Maksete prognoos

- esitatakse e-toetuse keskkonnas;
- 9.3.3.1 esitama rakendusüksusele korrigeeritud maksete prognoosi, kui makse erineb esitatud prognoosist rohkem kui 25% võrra;
- 9.3.4 esitama rakendusasutusele ja rakendusüksusele teadmiseks eelneva aasta korrigeeritud eelarve ühe kalendrikuu jooksul alates vastava aasta viimase makse algatamisest rakendusüksuse poolt;
- 9.3.5 esitama rakendusasutuse või rakendusüksuse päringule vastused kümne tööpäeva jooksul vastava päringu saamisest arvates;
- 9.3.6 esitama rakendusasutusele teadmiseks hiljemalt 14 tööpäeva enne riigihanke väljakuulutamist riigihanke tehnilise kirjelduse riigihangete puhul maksumusega üle riigihanke piirmäära riigihangete seaduse mõistes;
- 9.3.7 elluviija võib rakendusüksuselt taotleda riigihangete nõustamist rakendusüksuse riigihangete eelnõustamise protseduuride kohaselt;
- 9.3.8 teavitama rakendusasutust, kui toetatava tegevusega samalaadsetele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
- 9.3.9 tagama toetavate tegevuste partneritega partnerluslepingu sõlmimise, milles kirjeldatakse partneri täpsed ülesanded, õigused ja kohustused tegevuste elluviimisel;
- 9.3.10 koguma ja töötleva andmeid seirearuande jaoks;
- 9.3.11 moodustama koostöös rakendusasutusega eksperdigrupi, mille ülesanne on elluviija nõustamine punktis 3.5.1 toodud tegevuste planeerimisel;
- 9.3.12 tagama sihtrühmale suunatud sündmustele ligipääsetavuse füüsilises ja virtuaalses keskkonnas;
- 9.3.13 viivitamata teavitama rakendusasutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
- 9.3.13.1 asjaoludest, mis takistavad elluviija ülesandeid täitmast;
- 9.3.13.2 TAT-i muutmise vajalikkusest;
- 9.3.13.3 toetatava tegevuse elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuste saavutamist.

10 Partnerite kohustused

- 10.1 Partnerid peavad täitma ÜM-i § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustusi.
- 10.2 Lisaks ÜM-i § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustustele on partnerid kohustatud tagama elluvijaga partnerluslepingute sõlmimise ja sihtrühmale suunatud sündmustele ligipääsetavuse.

11 Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise kord

- 11.1 Toetuse kasutamise seotud aruanded jagunevad vahe- ja lõpparuanneteks (edaspidi koos *seirearuanne*). Seirearuannetes annab elluviija kumulatiivselt ülevaate toetatava tegevuse elluviimisest, eelarve täitmisest, näitajate saavutamisest ning mõjust strateegia „Eesti 2035“ sihti ja näitajatesse ning ellu viidud tegevuste panusest horisontaalsetesse põhimõttesse.
- 11.2 Elluviija esitab rakendusüksusele lisa 3 kehtestatud vormil vahearuande koos eelarve täitmise vormiga kulukohtade lõikes (lisa 4) e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20. jaanuariks, rakendusüksuse nõudmisel tihedamini.
- 11.3 Elluviija esitab rakendusüksusele lisa 3 kehtestatud vormil lõpparuande koos eelarve täitmise vormiga kulukohtade lõikes (lisa 4) e-toetuse keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul toetatava tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates.
- 11.4 Juhul, kui vahearuande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 11.5 Rakendusüksus kontrollib 20 tööpäeva jooksul seirearuande laekumisest aruande

vormikohasust ja nõuetekohast täidetust.

- 11.5.1 Juhul, kui vahearuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus vahearuande.
- 11.5.2 Juhul, kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab rakendusüksus lõpparuande ja edastab selle viie tööpäeva jooksul rakendusasutusele kinnitamiseks. Kui rakendusasutus on lõpparuande kinnitanud, teavitab ta sellest rakendusüksust kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 11.6 Kui vahearuandes esineb puudusi, annab rakendusüksus elluvijale kuni kümne tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Pärast puuduste kõrvaldamist kinnitab rakendusüksus vahearuande viie tööpäeva jooksul.
- 11.7 Kui lõpparuandes esineb puudusi, annab rakendusüksus elluvijale kuni kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning edastab aruande viie tööpäeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamist rakendusasutusele kinnitamiseks.
- 11.8 Kui rakendusasutusele esitatud lõpparuandes esineb puudusi, teavitab rakendusasutus sellest rakendusüksust ning lõpparuannet menetletakse edasi TAT-i punkti 11.7 kohaselt.
- 11.9 Kui rakendusasutusele esitatud lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusasutus lõpparuande ja teavitab rakendusüksust lõpparuande kinnitamisest kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

12 TAT-i muutmine

- 12.1 Kui ilmneb vajadus toetatavat tegevust, tulemust, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, rakendusüksus on teinud finantskorrektsiooni otsuse või ilmneb muid asjaolusid, mis mõjutavad toetatava tegevuse elluviimist, esitab elluvijja rakendusasutusele TAT-i muutmise taotluse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 12.2 Rakendusasutus vaatab punktis 12.1 nimetatud taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul taotluse kättesaamisest arvates ja teeb otsuse TAT-i muutmise algatamise või algatamata jätmise kohta pärast punktis 12.4 nimetatud rakendusüksuse ettepaneku saamist.
- 12.3 Puuduste esinemisel annab rakendusasutus elluvijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaeg peatub puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 12.4 Rakendusasutus edastab muutmise taotluse pärast selle läbivaatamist rakendusüksusele seisukoha saamiseks. Rakendusüksusel on õigus esitada muudatuste kohta ettepanekuid. Rakendusasutus lepib rakendusüksusega kokku muudatusettepanekute esitamise tähtaja, mille seadmisel lähtutakse muudatuste sisust ja ulatusest.
- 12.5 Elluvijja võib TAT-i muutmise taotluse esitada kuni kaks korda aastas. Sagedamini võib muutmise taotluse esitada vaid rakendusüksuse nõusolekul.
- 12.6 Rakendusüksusel on õigus taotleda TAT-i muutmist, kui seirearuannetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatava tegevuse edukaks elluviimiseks või tulemuse saavutamiseks. Selleks esitab rakendusüksus rakendusasutusele muutmise taotluse ning teavitab sellest elluvijjat. Rakendusasutus vaatab taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul muutmise taotluse saamisest arvates ja teeb otsuse TAT-i muutmise või algatamata jätmise kohta.
- 12.7 Rakendusasutusel on õigus iseseisvalt algatada TAT-i muutmine, teavitades sellest rakendusüksust ja elluvijjat ette mõistliku aja jooksul. Rakendusasutus algatab TAT-i muutmise, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatava tegevuse edukaks elluviimiseks või elluvijjal ei ole võimalik toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel jätkata.
- 12.8 Rakendusasutusel on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ÜM-i § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 12.9 Rakendusasutus esitab TAT-i muutmise eelnõu ÜM-i § 48 lõigete 1–3 kohasele kooskõlastamisele.
- 12.10 TAT-i muutmiseks ei loeta punktis 9.3.1 nimetatud järgmise aasta tegevuskava ja eelarve

kinnitamist ja muutmist juhul, kui tegevuskavas kavandatakse tegevused ja nende eelarve on kooskõlas TAT-is sätestatuga.

- 12.11 Rakendusamet edastab muudetud TAT-i kümne tööpäeva jooksul rakendusüksusele, elluviijale, korraldusüksusele ja Rahandusministeeriumile.

13 Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 13.1 Finantskorrektsiooni alused ja ulatus on sätestatud ÜSS-i §-s 28 ja ÜM-i §-des 34–36.
13.2 Toetuse tagasimaksmine toimub ÜSS-i §-de 29 ja 30 ning ÜM-i §-de 37 ja 38 kohaselt.
13.3 Abikõlbmatuks tunnistatud kulud jäävad elluviija kanda kooskõlas ÜM-i § 37 lõikega 6.
13.4 Kui rikkumise tulemusena tehakse finantskorrektsioon otsuste kulude summast, tehakse finantskorrektsioon proportsionaalselt ka kaudsete kulude summast.

14 Vaiete lahendamine

- 14.1 Vaidemenetlus toimub ÜSS-i §-de 31 ja 32 kohaselt.
14.2 Kui vaie esitatakse rakendusüksuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide rakendusüksus.

15 Rakendussätted

- 15.1 Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2023. a.

- Lisa 1 Toetatava tegevuse tegevuskava vorm
Lisa 2 Toetatava tegevuse eelarve kulukohtade kaupa vorm
Lisa 3 Seirearuande vorm
Lisa 4 Toetatava tegevuse eelarve täitmine kulukohtade kaupa vorm
Lisa 5 Toetatava tegevuse koguperioodi detailne eelarve
Lisa 6 Horisontaalsete põhimõtete arvestamine
Lisa 7 Põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni kontroll-leht